ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ” - С. ТРУДОВЕЦ

УТВЪРЖДАВАМ
ДИРЕКТОР:
Илияна Марчовска

ПРОГРАМА

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА

Програмата е обсъдена и приета на ПС с Протокол № 14/11.09.2026г. и е утвърдена със Заповед № Ж03-0491/11.09.2026 г. на директора на училището.

I. Въведение

ОУ "Любен Каравелов" - с. Трудовец се ангажира да поддържа високи правни, етични и морални стандарти, да се придържа към принципите на почтеност, обективност и честност и желае да бъде възприеман като противопоставящ се на измамите и корупцията в начина, по който извършва своята дейност. От всички членове на персонала се очаква да споделят този ангажимент. Целта на тази програма е насърчаване на култура, която оказва възпиращ ефект върху измамната дейност и улеснява предотвратяването и откриването на измами и изготвянето на процедури, които ще спомогнат при разследването на измами и свързани с измама престъпления и ще гарантират, че тези случаи се разглеждат своевременно и по подходящ начин.

ОУ "Любен Каравелов" - с. Трудовец утвърждава Работна инструкция „Регистриране и докладване на сигнали за слабости, корупция и измами", чрез която се регламентира процеса на регистриране и докладване на сигнали за корупция и измами и конфликт на интереси.

II. Измама, корупция и конфликт на интереси — проблем на съвременните демокрации

Понятието измама обичайно се използва за описване на широк кръг от нарушения, включително кражба, корупция, злоупотреба, подкуп, фалшифициране, представяне на неверни данни, тайни споразумения, изпиране на пари и укриване на съществени факти. Това често включва използването на измама с цел лично облагодетелстване, облагодетелстване на свързано лице или трета страна, или загуба за друго лице — умисълът е основният елемент, който отличава измамите от нередностите. Измамата не само има потенциално финансово отражение, но може да доведе и до увреждане на репутацията на организацията, отговаряща за ефективното и ефикасно управление на финансовите средства. Това е от особено значение за публична организация, отговаряща за управлението на средствата на ЕС.

Корупцията е злоупотреба с власт за лична изгода.

Конфликт на интереси е налице, когато безпристрастното и обективно упражняване на официалните функции на едно лице, е опорочено по причини, свързани със семейството, емоционалния живот, политическа или национална принадлежност, икономически или други интереси, споделяни например с кандидат или получател на средства от ЕС.

Корупцията е една от сериозните заплахи за основните принципи и ценности на съвременното демократично общество. Тя подкопава доверието на гражданите в демокрацията, разрушава върховенството на закона, представлява отрицание на правата на човека и възпрепятства общественото и икономическо развитие. Постигането на осезаеми резултати в предотвратяването на корупционните практики е мерило за утвърждаващата се роля на гражданското общество и за въвеждането на съвременни стандарти на прозрачност и демократичен контрол. Корупцията е злополука с икономическа, политическа, административна и съдебна власт, която води до лично или групово облагодетелстване, за сметка на правото и законните интереси на личността или на цялото общество. Корупцията може да бъде открита практически във всички сфери на обществения живот, в т.ч. и в системата на образованието. Привеждането в действие на ефикасни правни и институционални механизми, за нейното ограничаване, съдействат за създаването на модерен европейски облик на обществено — политическия живот.

III. Форми на корупция

Корупцията в сферата на обществените услуги се възприема като широко разпространена. Корупционните действия могат да бъдат класифицирани в четири основни категории:

1. За осигуряване на достъп до ограничени ресурси.
2. За получаване на ползи, които не са ограничени, но достъпът до тях се контролира от лица, взимащи решения по лично усмотрение.
3. За извършване на услуга, свързана с получаване на определена полза.
4. За предоставяне ползването на дадени ресурси от други заинтересовани страни.

IV. Мотивация на корупционното поведение

Мотивите за корупционното поведение на служителите в обществения сектор са недвусмислени — лично или групово облагодетелстване.

Те могат да бъдат класифицирани в няколко основни групи:

- Желанието на хората да получат някакво специално отношение или допълнителна услуга, при което предлагащият подкуп иска нещо повече от това, което получава;
- Стремеж да се „надхитри" тромавата бюрократична машина и да се получи търсената услуга в максимално съкратен срок, да се „спестят нерви" и „ходене по мъките";
- Реализиране на изгодни икономически операции чрез „заобикаляне" на регламентираните процедури;
- Реализиране на определени лични изгоди;
- Стремеж да се избегне отговорност — когато се иска нещо в нарушение на закона;

Разпространението на корупцията се подкрепя от няколко важни мотива:

- Когато легалните механизми в публичния сектор не действат ефективно, корупцията се явява като предпочитана , а понякога — единствена алтернатива пред гражданите. Всеки успешен акт на корупцията усилва и насърчава увереността, че това е „ нормалният" начин за постигане на лични цели. Това води до убеждението, че корупцията е неизбежна, превръща се в норма на социално поведение дори се възприема като ефективно средство, за решаване на лични проблеми.
- Усещането за безнаказаност на нарушителите, което е един от най — важните фактори за насърчаване на корупцията.
- Отсъствието на легални канали за социален просперитет стимулира възпроизводството на корупцията сред служителите в обществения сектор.
- Страхът насърчава прокорупционни нагласи, което е сериозно социалнопсихологическо препятствие в борбата с корупцията.

Обществото има право да изисква почтено и прозрачно управление, необременено от корупционни практики и рискове. Всеки гражданин може и следва да изисква от всеки учител и служител в училището, на всяко ниво, почтено отношение. За да отговори на тези изисквания на родителите и гражданите, училищното ръководство работи активно в посока провеждане на антикорупционна политика.

Основни приоритетни области за превенция и противодействие на корупцията в училището са:

- Гарантиране на прозрачно управление и отчетност в дейността на училището;
- Регламентиране на ясни и ефективни правила за взаимодействие между родители/граждани/ и учители/служители в училището;
- Увеличаване на прозрачността при вземане на решения на управленско ниво;

- Утвърждаване на ценности като почтеност и морал в обществените отношения;
- Повишаване на общественото доверие и засилване на гражданския контрол.

За ефективно противодействие на корупцията са необходими съвместни усилия на всички държавни институции, медии, неправителствени организации и гражданите.

Реализирането на антикорупционната програма на училището, се основава на следните принципи:

- Върховенство на закона за гарантиране защита на правата на човека;
- Добро управление и задължение на училищното ръководство да предприема ясни и ефективни действия, които напълно да удовлетворяват нуждите на гражданите / родителите, учениците и учителите/;
- Прозрачност и активни консултации с гражданското общество при формулирането на политики и в процеса на вземане на управленски решения;
- Превенция на корупцията, чрез предприемаме на ефективни мерки от администрацията по предварително идентифициране на причините и условията;

V. Антикорупционни мерки в ОУ "Любен Катавелов" - с. Трудовец:

1. Като основна антикорупционна мярка е внедряването на електронен документооборот /е-услуги, е-документ/ за по-бързо и качествено административно обслужване.
2. Създаване на организационни, нормативни и технически предпоставки за бърз и пряк достъп на гражданите до публична информация в реално време.
3. Постоянно обновяване на информацията в уеб-сайта на училището и чрез него достъп до електронни услуги.
4. Посочване на e-mail за постъпване на информация за корупция.
5. Въвеждане на Етичен кодекс на училището.
6. Спазване на Етичния кодекс за работа с деца.
7. Даване на равен достъп за ежегодно повишаване професионалната квалификация на учителите, чрез включване в различни обучения индивидуално или групово.
8. Всички учители да преминат курс за решаване на конфликти на интересите и професионалната етика.
9. Изграждане на система, за допълнително материално стимулиране, която е включена във вътрешните правила за работна заплата.
10. Участие на училището съвместно с неправителствени организации, органите на местната власт и местното самоуправление в антикорупционни инициативи и форуми на регионалното и общинско равнище.
11. Подкрепа и насърчаване на информационно образователната дейност с антикорупционна насоченост, както и разработване и провеждане на обучителни антикорупционни програми с представители на публичния сектор.

Инструкция за разглеждане сигналите за корупция в ОУ „Любен Каравелов" - с. Трудовец

Сигналите за корупцията в училището могат да бъдат подавани по следните начини:

- по пощата на адрес: с. Трудовец, ул. „Черковна" № 3;
- чрез електронната поща на училището : info-2300114@edu.mon.bg; на телефон: 0893 61 50 16